

Adam Roter

"Wychowanie wobec zachodzących przemian", red. Kazimierz Fronczak, Janusz Niewęglowski, Warszawa 1996 : [recenzja]

Chowanna 2, 84-85

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 1997	R. XL (LI)	T. 2 (9)	s. 84-- 85
------------	--	---------------	---------------	-------------	------------

***Wychowanie wobec zachodzących
przemian. Red. Kazimierz Fronczak,
Janusz Niewęglowski.
Warszawa, Fundacja
„Młodzież w potrzebie” im. ks. Bosko
1996, ss. 123***

Szósta pozycja „Biblioteki Zagadnień Młodzieżowych” Salezjańskiego Instytutu Wychowania Chrześcijańskiego jest efektem sympozjum naukowego zorganizowanego przez Instytut i Inspektorat Towarzystwa Salezjańskiego w dniach 2—3 grudnia 1995 roku w Warszawie.

Seminarium miało charakter interdyscyplinarny, podjęta tematyka dotyczyła zagadnień z pedagogiki społecznej, psychologii wartości, dydaktyki i teorii wychowania. Konferencja adresowana do nauczycieli i wychowawców salezjańskich szkół średnich zgromadziła przedstawicieli różnych środowisk naukowych (m.in. UW, KUL, ATK, SIWCH). Zbiór referatów otwiera szkic W. Theissa, w którym Autor określa dzisiejsze środowisko ryzyka dla procesu wychowania. Składają się na nie (zdaniem Autora) dwa czynniki — sprzeczne systemy aksjologiczne i rozległe obszary biedy socjalnej. Następnie Autor opisuje negatywny wpływ środowiska na podstawie koncepcji ekologii humanistycznej. Dokonywane w tekście diagnozy w mikro-, mezo-, egzo- i makrosystemie ukazują wielki obszar badań i pracy socjalnej, z jakimi musi się zmierzyć pedagog społeczny w ciągle transformującym się kraju.

Dwa z artykułów umieszczonych w zbiorze dotyczą dylematów współczesnej teorii wychowania. Pierwszy, autorstwa ks. J. Niewęglowskiego — opi-

suje w zarysie główne założenia tzw. nurtu antypedagogicznego, który często sprowadza się do hasła: „Nauki nie są w stanie powiedzieć, co człowiek z sobą i światem powinien uczynić”. Zarówno opis, jak i krótka próba oceny stanowiska nacechowane są postawą tolerancji i dialogu, co stanowi zaletę artykułu. Inną wizję wychowania przedstawił ks. R. Misiaszek, ukazując system prewencyjny św. Jana Bosko w wychowaniu szkolnym. Zawarte w tekście aktualizacje zasad, celów i metod prewencji uwidaczniają ponadczasowość działań wielkiego wychowawcy.

Aż pięć tekstów dotyczy problematyki wartości, w tym jeden (Z. Kobosa) przeprowadzonych w 1993 roku badań hierarchii wartości autotelicznych i instrumentalnych młodzieży skalą wartości Milтона Rokeacha.

Artykuł K. Hirszela *Rozważania wokół psychologii wartości* ściśle łączy się z tekstem ks. K. Fronczaka *Motywy wyboru przez młodzież nowych ruchów religijnych*. Obaj autorzy umiejscawiają psychologię wartości w obrębie psychologii motywacji, zgadzają się również w diagnozie stanu myślenia i postępowania współczesnej młodzieży. Potrzebę ciągłego powracania do oryginalnej myśli K. Dąbrowskiego realizuje w sposób inspirujący Z. Pańniewska-Kuć w wystąpieniu *Wzmoczona wrażliwość psychiczna a rozwój osobowości*. Ks. H. Skowroński próbuje przybliżyć chrześcijańskie rozumienie wolności. Tekst w sposób przystępny, ale bez popadania w powierzchowność, ukazuje miałość tej publicystyki, która przedstawia religie jako zamach na wolność jednostki. Wydaje się, iż sprzyja on przełamywaniu stereotypów i ignorancji niektórych środowisk.

Zagadnienie efektywności w nauczaniu podejmuje J. Jeziorska, która zauważa w swoim tekście, iż przecież chcemy, by szkoła była efektywna. Należy więc zerwać z nadmiernym werbalizowaniem na korzyść rozwijania umiejętności, rozumienia i refleksyjności.

Na zakończenie warto wspomnieć prace ks. R. Pomianowskiego, który zajął się rozmową wspierającą pomiędzy nauczycielem i uczniem. Autor wymienił 16 reguł konwersacyjnych w dialogu pomocnym.

Reasumując, należy uznać za ciekawe i inspirujące psychopedagogiczne peregrynacje, przedstawione w opisywanej pracy zbiorowej, która stała się najlepszym argumentem uzasadniającym potrzebę corocznej kontynuacji podobnego sympozjum.

Adam Roter